

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev,
Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Dondea Andrei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Dondea Andrei XXX,

născut la xxx, originar din s.xxx, r-nul xxx, domiciliat în xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 14 ianuarie 2015 - până la 30 iunie 2015 (instanța de fond);*
- 2. de la 10 august 2015 - până la 27 noiembrie 2015, de la 03 mai 2016 – până la 01 noiembrie 2016 (instanța de apel);*
- 3. de la 09 februarie 2016 – până la 05 aprilie 2016, de la 04 ianuarie 2017 – până la 11 aprilie 2017 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 30 iunie 2015, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Dondea Andrei a fost condamnat în baza art. 151 alin.(1) Cod penal la 5 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de un an.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea de la Dondea A. în beneficiul lui Șalin A. prejudiciul material în mărime de 5805, 64 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2500 lei și prejudiciul moral în sumă de 30 000 lei, în rest acțiunea civilă a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Dondea Andrei la 17 august 2014, aproximativ la ora 10³⁰, avînd scopul vătămării

intenționate a integrității corporale și sănătății lui Șalin Andrei, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și urmările prejudiciabile care puteau surveni, aflându-se în scara blocului de locuit nr. xxx, din str. xxx, xxx, fiind de mai mult timp în relații ostile cu vecinul său Șalin A., demonstrativ a inițiat cu acesta un conflict verbal, în cadrul căruia, intenționat, a aruncat în direcția ultimului cu o căldare din metal, lovindu-l în față, cauzându-i astfel victimei, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 269/D din 04.11.2014, vătămare corporală gravă.

3. Împotriva sentinței a declarat apel partea vătămată Șalin Andrei, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de condamnare a inculpatului la pedeapsa reală, totodată să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată.

A indicat că inculpatul a comis infracțiunea fără nici un temei sau motiv, din care cauză a pierdut capacitatea de muncă pentru toată viața, a rămas fără un ochi, ceea ce nu îi va permite să activeze ca conducător auto. Capacitatea de muncă nu va mai putea fi restabilită și va fi semiorb pe toată viața.

Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă în coraport cu suferințele cauzate.

Prin urmare, paguba morală încasată este exagerat de mică în comparație cu durerile fizice și psihologice provocate de Dondea A.

La 25 noiembrie 2015, partea vătămată a depus un apel suplimentar, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri cu excluderea art. 90 Cod penal în privința lui Dondea A., iar în latura civilă a încasa de la inculpat prejudiciul moral în sumă de 200 000 lei și celelalte pretenții materiale.

A menționat că încasarea suplimentară a prejudiciului material provocat de acțiunile inculpatului se atribuie la cheltuielile care nu au fost prezentate în instanța de fond, deoarece au survenit după depunerea acțiunii civile.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2015, a fost respins, ca nefondat apelul părții vătămate Șalin Andrei, admis cel suplimentar în partea acțiunii civile, urmând ca aceasta să fie admisă în principiu, cu posibilitatea adresării în instanța civilă.

5. Instanța de apel a constatat că acțiunile inculpatului Dondea A. corect

au fost încadrate în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, precum și instanța just a soluționat acțiunea civilă înaintată de partea vătămată.

Totodată, a menționat că la stabilirea cuantumului despăgubirilor, instanța de fond a ținut cont de circumstanțele stabilite, consecințele infracțiunii și posibilitățile financiare reale ale inculpatului. Suma încasată de instanța de fond în mărime de 30 000 lei în contul prejudiciului moral, a considerat-o proporțional celor comise de inculpat, din care motiv urmează a fi respins apelul părții vătămate în această parte.

Referitor la prejudiciul material solicitat suplimentar de partea vătămată, instanța de apel a reținut că sumele solicitate urmează a fi achitate ulterior, deoarece până la ziua examinării intervenția chirurgicală nu a avut loc, acestea fiind niște calcule provizorii.

Reținând cele menționate, instanța a conchis de a admite în principiu acțiunea civilă în ce privește cuantumul prejudiciului material legat de tratamentul părții vătămate, explicându-i părții vătămate Șalin A. dreptul de a se adresa instanței în ordinea procedurii civile, după intrarea în vigoare a hotărârii date, cu niște calcule concrete, în baza actelor ce ar putea confirma cheltuielile suportate.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar partea vătămată Șalin A. care a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului a indicat că instanța de apel în partea descriptivă a deciziei nu s-a pronunțat asupra apelului declarat în latura penală. Astfel, contrar prevederilor art. 417 alin.(1) pct.8) CPP, aceasta nu a indicat temeiurile de drept și de fapt, care au dus la respingerea apelului în latura penală inclusiv și motivele adoptării soluției.

Totodată, instanța de apel urma să admită integral acțiunea civilă suplimentară, deoarece cuantumul despăgubirilor solicitate a fost determinat în cerere cu efectuarea calculelor și cu anexarea probelor, asupra cărora, nici inculpatul sau procurorul nu au înaintat careva obiecții, nefiind necesitatea de administrare a unor probe suplimentare.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 aprilie 2016, a fost admis recursul ordinar declarat de partea vătămată Șalin A., casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2015 și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

8. Instanța de recurs a conchis că instanța de apel în decizia sa nu s-a pronunțat în nici un mod asupra cerinței apelantului referitor la pedeapsa stabilită inculpatului, în conținutul căreia s-a referit doar la cerința ce ține de acțiunea civilă.

Astfel, potrivit dispozitivului deciziei, instanța a dispus respingerea ca nefondat a apelului declarat, totodată a dispus și admiterea în principiu a acțiunii civile suplimentare înaintată de partea vătămată. Prin urmare, decizia instanței de apel contravine prevederilor art. 414-419 CPP.

9. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016, a fost admis apelul părții vătămate Șalin A., casată sentința în partea stabilirii pedepsei și acțiunii civile, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Dondea Andrei în baza art. 151 alin.(1) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost admisă acțiunea civilă și încasat de la inculpat în beneficiul lui Șalin Andrei prejudiciul material în mărime de 5228,91 lei, cheltuieli de transport în sumă de 1242 lei, 2500 lei cheltuieli de judecată și 100000 lei prejudiciul moral, în rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

10. Instanța de apel a conchis că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor pe dosar, corect ajungând la concluzia de vinovăție a inculpatului Dondea A. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(1) Cod penal, însă incorect a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Totodată, Colegiul penal a menționat că, pedeapsa stabilită inculpatului cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, este prea blândă și nu va asigura atingerea scopului pedepsei penale, iar instanța de fond la stabilirea acesteia, nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, precum și criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii.

Astfel, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului în scopul restabilirii echității sociale, corectării condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Ținând cont de toate circumstanțele, instanța a considerat irațională suspendarea condiționată a executării pedepsei în privința lui Dondea Andrei, din care motiv a dispus casarea sentinței cu stabilirea pedepsei fără

aplicarea art. 90 CP, prin executarea reală a pedepsei închisorii.

În ce privește acțiunea civilă instanța a menționat că, partea civilă Șalin A. prin acțiunea formulată a solicitat încasarea din contul inculpatului 4765,64 lei cu titlul de prejudiciu material, 1040 lei cheltuieli pentru transport, 200 000 lei prejudiciul moral și 2500 lei cheltuieli de judecată pentru asistența avocatului.

În cadrul examinării cauzei în ordine de apel, Șalin A. a prezentat acțiune civilă suplimentară, solicitând încasarea prejudiciului material în mărime de 5228,91 lei, cheltuieli de transport în valoare de 1242 lei, 30 110 lei pentru implantul irisului artificial și 50 000 lei tratament dentar și cheltuieli de judecată.

Potrivit art. 219 Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Conform prevederilor art. 1398 Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În ședința instanței de apel partea civilă a susținut cererea, inclusiv și toate cerințele suplimentare anexate, solicitând admiterea pe motivul invocat. La fel, a menționat că, după pronunțarea sentinței inculpatul a achitat suma de 38 000 lei, care o consideră ca fiind prejudiciul material cauzat.

Prin urmare, instanța a stabilit că prejudiciul material solicitat de partea civilă în instanța de fond și anume: - 5805,64 lei prejudiciul material (cheltuieli pentru medicamente), - 2500 lei cheltuieli pentru asistența juridică și 30 000 lei prejudiciul moral a fost recuperat integral de către Dondea A., fapt confirmat de ambele părți. Din cele reținute, instanța a considerat că prejudiciul material, moral, cheltuielile judiciare, precum și a celor de transport cauzate părții civile până la 30 iunie 2015 au fost compensate integral, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei.

Mai mult ca atât, partea civilă Șalin A. în apelul declarat și în acțiunea suplimentară depusă în cadrul instanței de apel a prezentat pretenții față de inculpat referitor la cheltuieli pentru tratament, medicamente pentru perioada 29 iunie 2015 - 10 noiembrie 2015, cheltuieli de transport, cheltuieli pentru

intervenția chirurgicală în urma căreia a fost aplicat implantul irisului artificial, tratament dentar, cheltuieli de judecată, precum și prejudiciul moral.

Reținând cele mai sus, instanța a considerat întemeiate pretențiile părții civile în partea încasării prejudiciului material, cheltuieli de transport și de judecată, confirmate prin înscrisurile anexate la dosar.

Potrivit certificatului prezentat de la Centrul Medical „Ovisus” (f.d.188, vol.I) se confirmă că Șalin A. necesită tratament chirurgical la OD *implantarea irisului artificial+PF*, iar suma totală constituie 30110 lei, avansul fiind de 6000 lei, care potrivit bonului anexat, avansul a fost achitat. La fel, înscrisurile dovedesc cheltuielile suportate de către Șalin A. pentru medicamente și călătoriile cu transportul public interurban de pasageri, în perioada 29 iunie 2015 – 10 noiembrie 2015.

Totodată, instanța a reținut că nu poate fi admis pretențiile părții civile referitor la încasarea cheltuielilor privind tratamentul dentar, deoarece, potrivit probelor cauzei nu s-a stabilit că, prin acțiunile inculpatului au fost provocate vătămări ale dentarului lui Șalin A, or din raportul de constatare medico-legală nr. 190/D din 03.10.2014, s-a stabilit că potrivit fișei medicale a lui Șalin A., la momentul consultației acute din partea organelor interne nu prezintă, etc. Din spusele bolnavului cu 4 zile în urmă a avut lovitură la ochiul drept. Are vedere slabă la OD, durere la OD. Statut ocular VIS OD=1/incertă. Congestie mixtă, cristalinul în c/o. Fundul ochiului nu se vede. Diagnoza: OD – *contuzia globului ocular gradul III. Emfizem subcutanat. Hemoftalm.* La 26 august 2014, ora 11.30 – 12.30 s-a efectuat intervenția chirurgicală la ochiul drept.

Din cele menționate, instanța a conchis că nu poate reține ca probă, copia certificatului anexat prin care se atestă că Șalin A. necesită tratament dentar în valoare totală de la 45 000 – 55 000 lei, deoarece nu s-a stabilit că, afecțiunile dentare identificate au survenit ca consecință a acțiunilor întreprinse de inculpat la 17 august 2014, prin urmare cerințele date urmează a fi respinse, ca nefondate.

La fel, în temeiul art. 1422 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru

prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Partea vătămată solicită încasarea din contul inculpatului prejudiciul moral în mărime de 200 000 lei, însă suma solicitată instanța a considerat-o prea mare, care vine în contradicție cu prevederile art. 41 CEDO, din care rezultă că suma pretinsă nu trebuie să fie exorbitantă și să nu tindă la o îmbogățire fără temeii.

La aprecierea cuantumului prejudiciului moral ține seama de toate circumstanțele cauzei, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, inclusiv de datele obiective stabilite prin raportul de expertiză medico-legală nr. 269/D din 04.11.2014.

Astfel, instanța a considerat necesar de a încasa prejudiciul moral în sumă de 130 000 lei, care va avea efect compensator pentru partea vătămată, menționând că, după pronunțarea sentinței instanței de fond inculpatul a achitat suma de 38 000 lei, dintre care suma de 30 000 lei fiind prejudiciul moral, motiv din care instanța va dispune încasarea a 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Totodată, partea vătămată a prezentat pretenții privind încasarea cheltuielilor de judecată care constau în cheltuielile pentru avocat în sumă de 2500 lei.

Astfel, instanța examinând probele în sensul celor menționate a considerat de a admite cerințele date cu încasarea din contul inculpatului suma de 2500 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.

11. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul Bulbuc Boris în numele lui Dondea A., care invocând temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală solicită, casarea acesteia cu menținerea sentinței.

Recurentul consideră că în privința inculpatului a fost individualizată pedeapsă contrar prevederilor legale, deoarece cauza a fost examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ CPP, astfel în asemenea condiții limitele de pedeapsă în privința lui Dondea A. urma a fi stabilite între 3 ani 5 luni și 6 ani 8 luni închisoare, dar nu de 5 ani cum i-a fost stabilită de către instanța de apel.

Mai mult ca atât, a făcut trimitere la unele circumstanțe care îl caracterizează pe inculpat referitor la individualizarea pedepsei, precum că în speță nu au fost reținute circumstanțe agravante, iar ca circumstanțe atenuante a invocat repararea benevolă a pagubei cauzate, recunoașterea vinovăției, manifestarea căinței sincere de către Dondea A., caracteristica pozitivă a inculpatului, prin prisma faptului că este căsătorit, are la întreținere 2 copii minori și anterior nu a fost judecat.

Ținând cont de faptul că circumstanțe agravante nu au fost constatate, astfel fiind în prezența unui cumul de circumstanțe atenuante, urmează a fi aplicate prevederile art. 78 alin.(1) lit.a) CP, adică pedeapsa închisorii să fie redusă până la minim.

În ce privește latura civilă, a menționat că instanța de apel a admis în mod eronat cererea suplimentară depusă de partea vătămată Șalin A., or, inculpatul a achitat suma de 38 000 lei stabilită de instanța de fond, astfel fiind recuperat integral prejudiciul material și moral cauzat.

În acest sens, s-a referit la recipisa anexată în instanța de apel, unde partea vătămată a indicat expres că lui i-a fost recuperat integral prejudiciul material și moral, precum și că nu mai are nici un fel de pretenții față de Dondea A., nici în latura penală, precum și civilă, fiind de acord cu pedeapsa stabilită de instanța de fond.

12. Partea vătămată Șalin Andrei a depus referință asupra recursului declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, indicând că instanța de apel nu a stabilit o nouă pedeapsă inculpatului, menținând condamnarea lui Dondea A. de 5 ani închisoare care a fost aplicată de către instanța de fond, care se încadrează în limitele de pedeapsă reduse cu 1/3 din sancțiunea art. 151 alin.(1) CP, considerând inoportună aplicarea art. 90 CP, însă instanța a argumentat detaliat excluderea suspendării condiționate a executării pedepsei stabilite.

Referitor la acțiunea civilă a indicat că inculpatul cu adevărat a achitat parțial prejudiciul material și moral în mărimea stabilită prin sentință. El a primit acești bani și a semnat recipisa respectivă, însă aceasta nu poate fi interpretată ca renunț la toate pretențiile față de Dondea A. legate de consecințele survenite după infracțiunea săvârșită de inculpat.

12.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra

recursului ordinar declarat de avocatul Bulbuc B. în numele inculpatului, solicitând inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că recurentul critică pedeapsa aplicată inculpatului, precum și își exprimă dezacordul cu soluția instanței în partea acțiunii civile.

Astfel, referitor la argumentele recurentului în partea acțiunii civile a menționat că instanța de apel corect și potrivit exigențelor legale, bazându-se pe dispozițiile art. 1423 alin.(1) și (2) Cod civil, a decis încasarea în beneficiul părții vătămate a sumei încasate, motivându-și suficient soluția în acest sens. Cât privește dezacordul cu pedeapsa stabilită inculpatului a reținut că cauza a fost examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ CPP, prin urmare instanța i-a aplicat o pedeapsă echitabilă în conformitate cu prevederile art. 61,76-77 Cod penal.

13. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal conchide că recursul declarat urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs, admite recursul, casează, parțial sau total, hotărârea atacată, cu menținerea hotărârii primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în temeiurile prevăzute de prezentul articol.

Recurentul invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală și anume – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția precum și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În recursul declarat avocatul Bulbuc B. în numele lui Dondea A., este de acord cu circumstanțele de fapt stabilite de către instanțele ierarhic inferioare, însă critică hotărârea instanței de apel sub aspectul greșitei individualizări a pedepsei aplicate lui Dondea Andrei, cât și în latura civilă, referitor la cuantumul încasării prejudiciului material și moral.

Colegiul penal constată că aceste temeiuri și-au găsit confirmare în speța nominalizată, reieșind din următoarele.

După cum s-a enunțat mai sus, prin sentința primei instanțe, examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Dondea Andrei a

fost condamnat în baza art. 151 alin.(1) Cod penal la 5 ani închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

Totodată, s-a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul lui Șalin A. prejudiciul material în mărime de 5805,64 lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2500 lei, prejudiciul moral de 30 000 lei, iar în rest, cerința privind încasarea prejudiciului moral a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Astfel, la stabilirea pedepsei instanța de fond a indicat că, reieșind din totalitatea circumstanțelor stabilite, inclusiv și de faptul că inculpatul la locul de trai se caracterizează pozitiv, a recunoscut vina, se căiește de cele comise, solicitând examinarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ CPP, totodată, ținând cont de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, consideră că inculpatul Dondea A. urmează a fi condamnat cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pe un termen de probă, în temeiul art. 90 Cod penal.

Partea vătămată Șalin A., apreciind pedeapsa ca fiind una prea blândă, totodată invocând ilegalitatea sentinței și în latura civilă, a depus apel prin care a solicitat o pedeapsă reală inculpatului cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate.

Instanța de apel, apreciind apelul declarat de partea vătămată ca fiind întemeiat, a admis apelul, casând sentința în partea stabilirii pedepsei inculpatului, precum și în latura civilă, abrogând prevederile art. 90 Cod penal.

Colegiul penal menționează că la stabilirea pedepsei instanța de apel nu a reținut în deplină măsură prevederile art. 75 Cod penal, care stipulează că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a prezentului Cod.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, menționăm, *echitabilă*, în limitele sancțiunii legii în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rând, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special, a prevederilor art. 90 Cod penal, în cazul în care nu sunt impedimente.

În sensul art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu periculozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: - împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; - starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; - natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii; - motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; - natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului; - conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal; - nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seamă la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul penal conchide, că instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatului Dondea A. a ținut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, însă neargumentat a decis abrogarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Cu toate că, în speță sunt prezente *doar circumstanțe atenuante* nominalizate, inclusiv și faptul că inculpatul are la întreținere doi copii minori, lipsa celor agravante, instanța de apel aplicându-i lui Dondea A. o pedeapsă sub formă de 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, a decis neaplicarea art.90 Cod penal, menționând că nu există temei pentru aplicarea normei date, or, instanța de apel și-a motivat soluția cu

fraze de ordin general ce nu corespund cu circumstanțele reale ale cauzei.

Astfel, instanța de recurs constată că această concluzie și o asemenea motivare a soluției instanței de apel nu corespunde criteriilor de stabilire a pedepsei, deoarece suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 alin. (4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni grave (art. 151 alin.(1) Cod penal), iar în speță nu este nici un impediment pentru aplicarea acestei norme de drept.

Ținând cont de aceste împrejurări, Colegiul penal ajunge la concluzia că nu este rațional ca Dondea A. să execute pedeapsa închisorii stabilită și va menține pedeapsa stabilită de către instanța de fond, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, care este una echitabilă în raport cu fapta comisă și cu circumstanțele cauzei.

Totodată, în ce privește argumentele recurentului în latura civilă, și anume în partea încasării prejudiciului material și moral în folosul părții vătămate Șalin A., Colegiul penal le consideră întemeiate.

Din textul recursului rezultă că avocatul inculpatului consideră că instanța de apel eronat a admis cererea suplimentară depusă de partea vătămată Șalin A., din motiv că suma încasată de prima instanță a fost achitată de inculpat, astfel, prejudiciul material și moral a fost recuperat integral de Dondea Andrei, prin urmare, nu există temeieri de a interveni în sentința adoptată în latura civilă.

Referitor la quantumul prejudiciului moral dispus spre încasare în folosul părții vătămate Șalin A. în mărime de 100 000 lei de către instanța de apel, Colegiul îl consideră unul neîntemeiat, or, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sub acest aspect, deoarece în partea motivată instanța a indicat că urmează a fi încasat prejudiciul moral în sumă de 130 000 lei, reținând faptul că după pronunțarea sentinței, inculpatul a achitat victimei 38 000 lei (30 000 cu titlu de prejudiciu moral), pe când în partea dispozitivă a menționat suma de 100 000 lei, de unde rezultă că partea descriptivă a hotărârii nu corespunde cu cea din dispozitivul ei în latura prejudiciului moral.

La fel, instanța de apel a reținut și celelalte pretenții prezentate de partea vătămată privind încasarea prejudiciului material, dispunând încasarea de la Dondea A. în beneficiul lui Șalin A. prejudiciul material în sumă de 5228,91 lei, cheltuieli de transport de 1242 lei și a cheltuielilor de

judecată pentru acordarea asistenței juridice - 2500 lei.

Astfel, reieșind din materialele cauzei rezultă că, prejudiciul material solicitat de partea vătămată în instanța de fond, în valoare de 5805,64 lei cu titlu de prejudiciu material (cheltuieli pentru medicamente), 2500 lei cheltuieli pentru asistență juridică și 30 000 lei prejudiciu moral, a fost recuperat integral de către inculpat, fapt confirmat atât de inculpat, cât și victimă.

Ulterior, partea vătămată, declarând apel, a depus și o acțiune suplimentară, prezentând noi pretenții față de inculpat, cu încasarea următoarelor sume:

- 5228,91 lei, cheltuieli pentru tratament, medicamente, pentru perioada 29 iunie 2015 – 10 noiembrie 2015;

- 1242 lei, cheltuieli pentru transport;

- 30 110 lei, cheltuieli pentru intervenția chirurgicală în procesul căreia a fost aplicat implantul irisului artificial;

- 50 000 lei tratament dentar;

- 2500 lei cheltuieli de judecată;

- 200 000 lei prejudiciu moral.

Reținând cele indicate, instanța de apel a considerat întemeiate pretențiile victimei cu încasarea prejudiciului material, cheltuielilor de transport și cheltuielilor de judecată, confirmate prin înscrisurile anexate la materialele cauzei, restul cerințelor au fost respinse.

Astfel, Colegiul penal conchide că soluția instanței de apel în latura civilă în partea încasării prejudiciului material este una ilegală și neîntemeiată, deoarece, din materialele cauzei și anume recipisei din 24.07.2015, se confirmă faptul că Șalin Andrei a primit de la inculpat suma de 38 000 lei, despăgubire pentru acțiunea civilă înaintată, ce constituie prejudiciu moral, material și cheltuieli judiciare, careva pretenții de ordin moral și material față de inculpat pe cauza penală nominalizată nu are, pentru ce a semnat (f.d.132, vol.I).

Mai mult ca atât, instanța reține că partea vătămată având ulterior careva cheltuieli suplimentare, aceasta poate să se adreseze în ordinea procedurii civile, prezentând probele respectiv.

În acest context, instanța de recurs conchide corectă și legală concluzia primei instanțe în latura civilă, fiind întemeiat admisă parțial acțiunea civilă referitor la prejudiciul moral, totodată fiind încasat și prejudiciul material solicitat.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că sentința este legală și întemeiată, motiv pentru care se apreciază că apelul părții vătămate a fost greșit admis.

Astfel, recursul declarat de avocatul Bulbuc B. în numele inculpatului Dondea A. este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

14. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Dondea Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui *Dondea Andrei*, cu menținerea sentinței Judecătoriei Orhei din 30 iunie 2015, prin care Dondea Andrei a fost condamnat în baza art. 151 alin.(1) Cod penal la 5 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, fiind încasat de la Dondea A. în beneficiul lui Șalin A. prejudiciul material în mărime de 5805, 64 lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2500 lei și prejudiciul moral în mărime de 30 000 lei, în rest, cerința privind încasarea prejudiciului moral, a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 mai 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma